

DELAUSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 28.

V Ljubljani, četrtek 4. februarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20—Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22—Din, za inozemstvo mesečno 32—Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2 25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Nova svetovna gospodar- ska kriza.

Premogovna borba na Angleškem.

London, koncem januarja.

Angleška javnost danes težko pričakuje, kaj in kako se je izrekla premogovna komisija, ki naj reši težko evropsko krizo Velike Britanije, koder je borba delavstva in kapitalizma zavzela zopet novo lice; kajti vsled naraščanja električnih pogonskih sil, je Anglija s svojimi neštevilnimi premogovniki doživela težko premogovno krizo.

Pred vojno je bila Anglija središče in izhodišče vsega gospodarskega življenja, industrija angleška je nadkriljevala ameriško, po vojni pa je središče prešlo na Ameriko. Angleške lastnike premogovnikov je ta prenos občutno zadel in rudniki so bili resno ogroženi. Delavcem je pretel odpust, rudnikom zapora. Lastniki bi seveda pri tem ne trpe-li dosti, trpelo bi delavstvo, ki bi se na ta način moralo pridružiti itak velikemu številu brezposelnih.

Kapitalisti so to premogovno krizo hoteli rešiti kot običajno: potom zmanjšanja plač in povečanja delovnih ur.

Zahteva delavstva pa je bila: zaprite slabe rudnike, izravnajte plače in dobiček in reorganizirajte pridobinsko gospodarstvo.

Vlada, ki je itak vedno podpirala težnje Angleških kapitalistov, seveda o socializaciji, odnosno poddržavljenju rudnikov ni hotela nič slišati in je za rešitev občutne premogovne krize ustanovila nekako »premogovno komisijo«, ki naj rešuje vprašanja in interese podjetnika in delavca. V komisiji sta zastopana oba po svojih zastopnikih.

Podjetniki so seveda vztrajali pri svojih starih metodah, ki so vedno in vedno tlačile angleško delavstvo; delavstvo je pa stavilo svoje samostojne predloge: lastninska pravica do rudnikov naj se podržavi, upravljanje premoga, električnih ter plinskih sil naj bo združeno v komisiji prometnih in tvornih sil. Upravo premogovnikov naj upravlja produkcijski svet, kjer naj bodo zastopani delavci poleg vodij podjetja. Poleg tega naj obstoja še konsumentski svet, ki naj ga vodi-jo delavci iz podjetij, ki nabavljajo za svoje stroje premog. Vsa mezdna vprašanja delavcev naj uravnava in določa skupno i produkcijski i konsumentski svet.

Komisija se mora torej odločiti, ali ugodí podjetnikom, ki bi radi hladnokrvno pogнали na cesto ne-tisoče delavstva, samo da ostane nji-hova kapitalistična zgradba neokrnjena, ali ugodí delavstvu, ki s svo-jim načrtom hoče soodločevanja in hoče svojih pravic. Kriza bi seveda momentano še ne bila odstranjena, četudi parlament predlog komisije sprejme, ker kriza bo izlečena po delavskem predlogu čez čas. Je pa vsekakor v delavskem predlogu edina rešitev i delavske i premogovne krize. Zdi se, da sedanja vlada ne

Belgrad brez orientacije.

Belgrad, 4. febr. Brez vsakega zanimanja in ob popolni apatiji poslanskih klubov je pričela narodna skupščina z načelno debato proračuna. Po Gavrilovičevem poročilu so podali posamezni klubi svoja posebna mišljenja, v splošnem navajajoč vse že v finančnem odboru iznešene očitke.

Brez jedra in brez stvarnih momentov je bil tudi Uzunovičev govor, ki je mesto odsotnega finančnega ministra zagovarjal predloženi proračun.

Bolj »pazljivo« pa so parlamentarne skupine zasledovale zakulisne in zahrbtne boje. Danes se prikazuje situacija sledeče: Radić je povzel inicijativo v boju proti radikalskim intrigam, radikali pa sku-

šajo sedaj s prikritimi pretnjami prestrašiti Radića. V radikalnem klubu samem pa se tepeta med seboj Pašičeva in Jovanovičeva skupina. Nekateri žele sicer, da se ta nasprotstva odstranijo, vendar pa se ravno tako dobro zavedajo, da je to možno le, če odstopi Pašić.

Samostojni demokrati iščejo sedaj zastoj zvez in v svet lansirajo, sicer počasi, vesti o ponovnem režimu PP.

Vsekakor pa je sedaj prispela na vrhunce borba srbstva proti prečanom v državi. Ta borba pa zadržuje seveda normalni in sicer nujni razkroj v radikalni stranki. Sovraštvo do Hrvatov in Slovencev bo še nekaj časa vzdržalo enotno radikalno stranko.

Otvoritev angleškega parlamenta.

London, 4. febr. S kraljevim prestolnim govorom je pričelo zasedanje angleškega parlamenta. Prestolni govor kraljev je v kratkih stavkih povdaril miroljubnost države, omenil uspešnost pogajanj s Turčijo, nato napovedal, da se bo udeležila angleška vlada po svojem ministru razorožitvene konference, inicijativno pa bo sodelovala tudi na konferenci o mednarodni ureditvi delovnega časa. Koncem govora pa se je dotaknil tudi težke gospodarske krize, ki jo preživlja Anglija.

Bolj kakor na kraljev prestolni govor pa je vsa angleška javnost čakala na izjavo o bodoči ureditvi vprašanja premogovnikov. Ravno premogovniki se nahajajo vsled izpremenjenih gospodarsko političnih razmer v najtežji krizi in preje-

majo za svoje obratovanje državno subvencijo. Ta subvencija pa stalno raste in resno ogroža angleške finance. Temu nasproti pa zahtevajo delavske organizacije socializacijo premogovnikov, upostavitve produkcijskega in konsumentkega sveta. O zahtevi absolutne in nedotakljive privatne lastnine, zastopane po podjetnikih in zahtevi popolne socializacije premogovnikov bo morala še tekom tega meseca podati svoje poročilo premogovna komisija, o tem poročilu pa sklepata angleški parlament.

Na tem vprašanju bo angleški parlament prestal najtežjo preizkušnjo in preko prestolnega govora bo to vprašanje odločilo nadaljnjo usodo angleškega parlamenta.

Preložitev razorožitvene konference.

London, 4. febr. Spor med Rusijo in Svico še ni poravnán. Nasprotno. Izgledalo je, da bo švicarska vlada prekinila vsa nadaljnja pogajanja in odklonila kot nesprejemljive vse zahteve, ki jih je v zadnjem predlogu postavila sovjetska Rusija.

V takih razmerah so seveda smatrali prireditelji, da je preložitev razorožitvene konference nujna in potrebna.

Preložitev konference same pa komentirajo posamezne vlade različno. Angleška vlada je sporočila

Avstrijski izvoz v sovjetsko Rusijo.

Dunaj, 4. febr. Včeraj se je vršila na zahtevo centralnih delavskih organizacij anketa o vprašanju izvoza v sovjetsko Rusijo. Anketa se je posvetovala o merah in ukrepih, da se poveča in uredi izvoz industrijskih

francoski, da ne bo delala preložitvi konference nobenih težav, čeprav ni angleška vlada zahtevala, da se konference preloži. Tudi še sedaj je angleška vlada mnenja, da je preložitev nepotrebna in je le obžalovati.

Kakor poroča »Westminster Gazette« je razočaran nad položeno razorožitveno konferenco prezident združenih držav, ker ne vidi za preložitev nobenega povoda. Baj je predsednik odločen, da bo izvedel večji pritisk, če bi se odlašalo s čimprejšnjim sklicanjem razorožitvene konference.

produktov v Rusijo. Za anketo je vladalo veliko zanimanje, posebno pa, kako bo vlada poskrbela za upostavitve teh trgovskih zvez potrebna denarna sredstva.

stati na zahteve delavstva, ker sedanjí delavski boj ni samo boj za teoretične programe, temveč je boj za golo življenjsko potrebo, je boj za podržavljenje in za odpravo be-raške plače. Je to boj človeka za dostojanstvo človeka. Upanje je, da delavstvo zmaga. F-s

PRED RUSKO-FRANCOSKO KONFERENCO.

Pariz, 4. febr. Ruski pariški poslanik Rakovskij je odpotoval zopet v Pariz, da tam uredi vse predpriprave za skorajšnjo rusko-francosko konferenco. Pred svojim odhodom v Pariz je izjavil novinarjem, da se na tej konferenci ne bo razpravljalo v prvi vrsti vprašanje dolgov. Govoreč o razmerju sovjetske vlade do sedanjega teritorialnega položaja v Evropi je izjavil, da motri sovjetska Rusija to vprašanje s stališča mednarodnih dogovorov in pogodb, in kjer takih dogovorov ni, pa s stališča samoodločbe.

V STRAHU — DEMANTI.

Budimpešta, 4. febr. Prezidij vladne stranke je objavil izjavo, v kateri zavrača trditve nekaterih časopisov o krizi vlade in razpadu vladne stranke. Ta izjava ugotavlja, da vlada v vladni stranki popolna soglasnost in da stoji vladna stranka neomajno in brezpogojno za vladnim prezidijem in vladnimi člani. Vladna stranka ne bo na ljubo opoziciji razbila svoje enotnosti niti ne trpela, da bi se povrnil časi iz leta 1918. — Upajmo pa, da bodo dogodki že prihodnje dni dementirali ta dementi.

KONGRES DUNAJSKIH KRŠČANSKIH SOCIJALISTOV.

Dunaj, 4. febr. Na Svečnico je imela dunajska krščansko socialna stranka svoj kongres, na katerem sta bila glavna referenta sedanji kancler Ramek in prelat Seipel. Na kongresu so se očitno pokazale večje diference v stranki sami, predvsem se je pokazalo ostro nasprotje med dunajsko centralo in pokrajinskimi strankinimi odbori. Vse svoje delo pa je posvetil kongres seveda predvsem vprašanju, kako preprečiti zmagovito naraščanje avstrijske socialne demokracije.

FRANCOSKI PARLAMENT O FALSIFIKATORSKI AFERI.

Pariz, 3. febr. Na včerajšnji parlamentarni seji so sklenili, da bodo 10. februarja razpravljali o Fontaniejevi interpelaciji glede madžarskih falsifikatorjev. Pred tem sklepom je govoril ministrski predsednik Briand, ki je izjavil, da se Francija pač ne more mešati v interne zadeve madžarske države. Fontanie pa je pozival vlado, da naj skrbi za to, da se tudi v Madžarski končno upostavi demokratični režim.

ODPRAVNINA KNEZOV.

Berlin, 4. febr. Vladna večina je izdelala osnutek zakona o izvedbi odpravninskega postopka, ki ga uveljavljajo knežje in pregnane cesarske družine. Po tem osnutku se je osnovalo v Leipzigu posebno državno sodišče, ki bo razpravljalo o vseh zahtevkih.

SUHOMLINOV UMRL.

Berlin, 4. febr. V nekem berlinskem sanatoriju je umrl bivši ruski general Suhomlinov, eden glavnih povzročiteljev svetovne vojne.

Borza.

Danes notira Zagreb. (Sklep.) Berlin 13.51—13.55 (13.48—13.52), Italija 227.55 do 228.75 (228.17—229.37), London 275.775 do 276.975 (275.28—276.48), Newyork 56.65 do 56.95 (56.50—56.80), Pariz 212.50—214.50 (213.09—215.09), Praga 167.885—168.885 (167.55—168.55), Dunaj 7.9970—8.0370 (7.973 do 8.013), Curih 10.93625—10.9762 (10.9226 do 10.9626).

Curih. Belgrad 9.135 (9.17), Budimpešta 72.60, Berlin 123.50, Italija 20.80 (20.85), London 25.2325 (25.22), Newyork 518.75 (518.50), Pariz 19.50 (19.50), Praga 15.335 (15.345), Dunaj 73.05 (73), Carigrad 270, Bukarešt 2.275, Solija 3.60, Bruselj 23.575, Varšava 72.50, Amsterdam 208.15, Stockholm 138.80.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.485, oKdani 175.20, London 34.50, Milan 28.45, Newyork 709.04, aPriz 26.50, Varšava 97.34. Valute: dolarji 709, angleški funt 34.50, francoski frank 26.50, lira 28.75, dinar 12.46, češko-slovaška krona 20.97.

Osebnosti in politični boj.

Omejena politična mentaliteta naših nasprotnikov, žalostna posledica še bolj žalostne naše politične zgodovine, hoče zastupiti še tisto komaj priborjeno zdravo politično gledanje in borjenje. Namenoma si izbirajo sredstva, ki jih je politična znanost že zdavnaj zanikala ter stopajo z nami v boj s svojimi zastapelimi štiti.

Pa pri nas je že tako. Pri nas je država zdaj: Pribičević, zdaj Pašić, zdaj Radić, celo Korošec... Namreč v takem-le smislu: Kadar kritiziraš delo Pribičevića in podobnih, se Pribičević ujezi, češ, kdo si upa klevetati našo mlado državo, če se obdregneš ob državne institucije, o katerih nikjer ni zapisano, da so vedno vzgledne, se ti zgodi istotako. Samo, da se nate skopljje še več sličnih veljakov... Skoro ni verjetno, da je v 20. stol. kaj takega mogoče. Toda pri nas je.

Stvar je pa namreč ta. Naši politični nasprotniki so na eni strani tako zlobni, na drugi strani pa idejno tako klavni, da se še do danes niso prikopal do razlikovanja: kaj je ideja in v kakšnem razmerju do nje je pripadnik ideje, recimo pripadnik, ki jo tudi glasno razširja, jo javno zastopa in jo javno brani.

Naši politični nasprotniki se ne borijo proti naši ideji, so tudi prešibki, borijo se proti pripadnikom. In kadar se jim recimo posreči ubiti posameznega pripadnika, kriče o zmagi, o velikanski zmagi — ideje.

Ideja, pa naj bo tudi politična, ima svoje korenine v vseh početkih človeštva, s človeštvom je rasla in čim več življenjskih sestavin ima, tem jače se pojavlja, tem preje se pojavi. Ideja, ki živi skozi dobe človeštva ostane in si osvoji narod in človeštvo, kadar pride njen čas, neizprosni čas pa naj se potem imenuje njen pripadnik tako ali tako. Tako močne ideje, ki v svoji obsežni sili poplavijo ves svet, same poderejo, kar ni zrelega v njihovi okoli-

ci, tako, da pritlikave ali v njih utonejo, ali pa ob njih obnemorejo in poginejo žalostne smrti. Pripadniki idej morejo idejam privedati samo pečat svoje individualnosti, posamezne oblike zboljšati ali pa tudi poslabšati, nikoli jih pa ne moremo identificirati z idejo samo.

Zato je s tega stališča današnji boj političnih nasprotnikov popolnoma pogrešen. Edina možna in poštena borba bi bila borba z našo idejo, toda ne, boriti se hočejo vztrajno in sicer samo s posameznimi pripadniki. Dobro, če bi se s temi borili idejno, kot nosilce ideje, pobijali njihove ideje. Bilo bi krščansko in spodobno. Pa tega ne znajo in tudi nočejo. Vse osebnosti, do najtanjših skrivnosti razvlečejo v dolgočen škodoželjni izbruh... in političen boj gre svojo pot.

Zato je pa tudi naše politično nasprotstvo tako žalostno. Po večini so si naši politični nasprotniki vzgojili take pristaše, ki smatrajo vsakega, kdor ne soglaša in ne prisega na njihovo zastavo, za osebnega sovražnika. Tako vzgajajo sistematično in namenoma. Tako je kulturno, seveda! Na ta način se pri nas »ubijajo« ideje samo da žive osebnosti.

Jugoslovansko gospodarstvo napreduje...

Zagrebski »Morgen« je sestavil po adresarju Kompas pregled delničarjev, akciionarjev, upravnih svetnikov in nadzornikov ter takih in enakih producentov. Pri tem je prišel »Morgen« do zanimivih in zelo poučnih rezultatov. En sam »privrednik«, direktor hrvatske hranilnice, je upravnih svetnik v 56 akcijskih družbah. Kot tak odloča v usnjarskih tovarnah, lesni industriji, izvozni trgovini, premogovnikih in drugod. Za njim pa se vrste ljudje, ki sede v 40 in več upravnih svetih; pritlikavec pa je že oni, ki si je preskrbel samo 20 častnih pa dobro in mastno plačanih svetniških in nadzorniških mest. »Morgen« seveda to pogrešno in napačno komentira. Pravi, da se naše gospodarstvo le razvija in napreduje. Res je, koncentracija kapitala je nujna. Nujen pa je zato tudi podvojeni odpor delavskega razreda. Ali ni naravnost nezaslišano, da en sam človek ves dobiček pobaše? Kdo ve, če je davkarija tudi vzela ta Kompas v svoje roke? Stavili bi, da za te ljudi se ne bo davčni vijak tako navil, kakor se navija revnemu obrtniku in težko izhajajočemu kmetu. In stavili bi tudi, da so najbrže ravno ti ljudje najhujši nasprotniki socialističnega progresivnega obdavevanja!

Kakšen volilni red bi radi?

2. februarja so se začele oddajati glavnemu volilnemu odboru glasovnice. In ker ni prišlo že prvi dan nekaj desetisoč glasovnic — vse seveda na ime demokratiških in klerikalnih kandidatov — pa se repenčita »Jutro« in

»Slovenec« proti volilnemu redu in proti socializmu. Zakaj je ta volilni red slab, še niso povedali. Zakaj da smo socialisti nesposobni in nasilni, tudi ne. Morda zato, ker smo dobili pri volitvah tako veliko število glasov? Ta volilni red je takšen, kakršnega so hotelo stranke, ki so bile zastopane v upravi Del. zbornice. V tej upravi pa so bili i demokrati i klerikalci. Oboji so dobili na vpogled načrt volilnega reda, oboji so bili pozvani, da povedo svoje mnenje in uveljavijo svoje eventualne izpreminjevalne predloge; oboji se je dalo časa in prilike dovolj, da izboljšajo ali poslabšajo po svoji mili volji volilni red — pa glej ga! Vsi so takrat soglašali z volilnim redom, nihče ni oporekal, nihče ni stavil kakih izpreminjevalnih predlogov, vse je bilo takrat lepo in prav, vse v redu, volilni red izboren in vzoren. Le sedaj, ko je delavstvo glasovalo za nas, in ne za kapitalistične kandidatske liste, sedaj je vse v neredu, socialisti so teroristi, sleparijo, so nesposobneži itd.

Vprašamo vas, zakaj niste prej zahtevali drugačen volilni red, zakaj je bil vse do večeraj ta volilni red za vas »vzoren«?

In nadalje: Zakaj tako presenečenje, ker prvi dan ni prišlo po pošti več glasovnic? Naravna stvar. Če se glasovnice pobirajo po obratih, znači, da jih bodo te dni zaupniki vseh pri volitvah udeleženi strank lepo oddali na pristojno mesto in v določenem roku, po več tisoč skupaj. To veste prav tako dobro, kakor mi, čemu torej vse to razburjenje?

Pa kaj bi sicer radi? Da bi prišli volilec vsak posebej na volišče in šele tam glasovali, kakor pri državnoborskih volitvah? Kaj bi rekli nato vaši podjetniki, če bi morali delavci še zaradi tega od dela na volišče? Ali se ne vodijo po vsem pismenemu svetu volitve tako, da se pošlje volilec glasovnice?

Samo povejte, v čem je tukaj nered, v čem nesposobnost, v čem sleparija in nesposobnost?

Povejte, kakšen volilni red bi radi. Ali bi morda radi takega, ki bi vnaprej prisilil volilce, da morajo glasovati za klerikalce in demokrate in nikoli ne za socialiste? Smešni ste in neumni in nesposobni in brutalni do skrajne skrajnosti.

Mednarodno razsodišče in Zedinjene države.

Te dni listi mnogo pišejo o svetovnem razsodišču. Razsodišče je proizvod haških mirovniških konferenc. Minule dni je sprejel namreč senat Zedinjenih držav s 76 glasovi proti 17 sklep, da naj Zedinjene države pristopijo k temu razsodišču, ki sestoji iz svetovno priznanih pravnih in narodnih gospodarjev. Člani tega razsodišča niso zastopniki držav, katerim pripadajo, marveč so neodvisni razsodniki, ki sodijo po svojem znanju o vseh sporih iz

mirovne pogodbe, genfskega in lokarnskega, londonskega dogovora kakor tudi o pogodbah med posameznimi državami in drugih mednarodnih dogovorih, če nastane spor zaradi njih med državami.

Vendar pa to razsodišče mednarodnopravno še ni priznano, zaradi tega se opirajo njegove odločbe ali mnenja le na avtoriteto razsodnikov kot uglednih znanstvenikov. Resnica je, da se je razsodišču pridružilo že 24 držav ter da je že marsikje ugodno vplivalo na pomirjenje, vendar pa nam prav Zedinjene države sedaj dokazujejo, da tako razsodišče, dokler ni obenem neodvisno in obvezno, ne more biti niti za kapitalistične države prava oblika za poravnavanje sporov.

Zedinjene države namreč niso voljne brez pridržka priznavati sklepov tega razsodišča.

Ko je senat sprejel navedeni sklep, je takoj dostavil tudi zahtevo, da naj bodo sklepi razsodišča za Zedinjene države veljavni le takrat, če se ne priključene države o nameravanem sklepanju prej obveste, prizadete države pa zaslišijo; o zadevah Zedinjenih držav pa razsodišče sploh ne sme sklepati, če te ne pritrjuje, ter slednjič, da bodo Zedinjene države podpisovale zapisnike šele, če so ga vse druge države podpisale.

Meščansko časopisje dela s sklepom senata veliko senzacija. Če pa sklep ogledamo natančneje, je pa to prvi korak, s katerim si kapitalizem uzurpira vpliv nad razsodiščem in ga skuša podrediti svojim interesom. S tem razsodišče preneha biti neodvisno. Dobi namreč izrazit značaj kapitalističnega organa, ki mora plesati kakor mu kapitalizem gode.

Glasovanje v senatu torej ni senzacija, češ, da so se Zedinjene države nesebično priključile svetovnemu razsodišču, pač pa je senzacija v tem pogledu, da hočejo Zedinjene države kot najjačja kapitalistična sila vpliv razsodišča zmanjšati in ga spraviti še bolj v odvisnost svetovnega kapitalizma in njegovih reprezentantov, svetovnih vellesil.

Pravijo...

da so posvetili klerikalci zadnji teden v pustu telesu, zabavi in plesu. Najpreje Korošec na ženskem shodu. Potem misijonska prireditev z igro, petjem, zabavo, korijandoli in šaljivo pošto za zamorčke.

Pa ne le za zamorčke, klerikalci tudi sami v predpustu noré. Zato bodo priredili svoj bal, svoj korzo, svojo polonezo in pri prvi jutranji maši spokorjeni finale.

Plesni red je angleški, francoski, valček le še mimogrede le za stare gospode in gihaste gospe.

Čisto pa je pozabila gospoda na harmonike, roženkravt, rožmarin, »povštertanc«, polko na hops in na drajs, kar vse je tipično za dobrega Kranjca.

Charles Dickens:

Božična pesem

28

v prozi.

„Nocoj!“ se začudi Scrooge.

„Nocoj o polnoči. Čuj, čas se bliža.“

Ta hip bije tričetrt na dvanajst.

„Oprost mi, če ne bi smel vprašati, kar vprašam,“ dé Scrooge napeto gledaje na plašč duha, „vidim moleti iz gub tvojega plašča nekaj čudnega, kar ni tvoje. Je noga ali kremplj?“

„Lahko bi bil kremplj, zakaj malo mesa je na njem,“ žalostno odgovori duh. „Poglej!“

Iz gub plašča izvleče zdajci dva otroka: nesrečna, zanemarjena, strašna, ostudna in bedna. Poklekne k njegovim nogam in se primeta od zunaj njegovega plašča.

„Človek, glej tu! Glej!“ zavpije duh.

Deček in deklica sta. Rumena, medla, razcapana, z mrkimi očmi, zlobna, vendar ponižno klečeča. Kjer bi bila morala cvetoča mladost napolniti njih poteze in se ju dotekniti s svojimi živimi barvami, ju je zgrabila in spasila staruhasta in vela roka kakor roka starosti. Kjer bi lahko angeli kraljevali, prežijo in pretijo hudiči. Nobena izprememba, nobeno ponižanje, nobena izprijenost skozi vse stopnje človeške narave in najbolj skrivnostnega stvarstva ne pozna spak, pol tako groznih in strašnih.

Scrooge osupel odskoči. Ko ju vidi, skuša reči, da sta čedna, a besede mu zamrznejo v grlu,

da ne bi bile udeležene na tako neizmerno veliki laži.

„Duh, ali sta tvoja?“ Scrooge ne more reči več.

„Človeška sta,“ pravi duh zroč na njiju. Oklepata se mene iščoč zavetja pred lastnimi očeti. Ta deček je Nevednost, ta deklica Beda. Varuj se obeh in vseh njih sorodnikov! Najbolj pa se varuj tega dečka, kajti na njegovem čelu je pisan pogin, če se ne izbriše. Zavrni ga!“ zavpije duh in iztegne roko proti mestu. „Obrekuj nje, ki ti to pravi! Bodi ti pretveza za tajne namere! Uniči ga in pričakuj konca!“

„Ali nimata nikakega pribežališča ali podpore?“ vpraša skrbno Scrooge.

„Ali ni ječ?“ pravi duh zadnjič z njegovimi besedami. „Ali ni ubožnic?“

Udari dvanajst.

Scrooge se ozre za duhom, a ga ne vidi. Ko izzyeni v gluho noč poslednji udarec, se spomni napovedi starega Jakoba Marleya, dvigne oči in zagleda neznano prikazen, zagrnjeno in pokrito, ki se vleče kakor megla po tleh proti njemu.

Četrta kitica.

Poslednji duh.

Prikazen se bliža počasno, dostojanstveno, molče. Ko pride blizu, se zgrudi Scrooge na kolena; kajti sam zrak, skozi katerega se vali po- šast, se zdi poln mraka in skrivnosti.

Ogrnjena je v oglenočni plašč, ki ji zakriva glavo, obraz in postavo; vidna je le ena iztegnjena roka. Ko bi ne bilo te, bi se le težko ločila njena podoba od noči in izluščila iz teme, ki jo obdaja.

Ko se privleče od njega, čuti Scrooge, da je velika in postavna; njena skrivnostna pričujočnost ga navda s svečano grozo. Več ne ve, ker duh ne črhnje besedice in se ne gane.

„Ali sem pred duhom prihodnjih Božičev?“ vpraša Scrooge.

Duh ne odgovori, marveč pokaže s svojo roko naprej.

„Ti mi misliš nemara pokazati sence stvari, ki se niso zgodile, temveč se zgodijo v času pred nami,“ nadaljuje Scrooge. „Ali imam prav, duh?“

Gornji del plašča se za hip naguba, kakor bi nagnil duh svojo glavo. To je njegov edini odgovor.

Dasi družbe duhov že prej vajen, se boji Scrooge neme postave tako silno, da se šibijo kolena pod njim in spozna, da komaj stoji, ko hoče odriniti. Duh se za hip obtovalja, kakor bi opazoval njegov položaj in ga čakal, da si opomore.

A Scroogeju se godi tem huje. Spreleti ga neka nepopisna, neznana groza, ko občuti, da so oči duha za temnim ogrinjalom uprte napeto vanj; sam pa ne more doznati nič razen pošastne roke in črne kepe, kakorkoli naperja oči. (Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri.

četrtek, 4. febr.: »Druga mladost«, red F,

petek, 5. febr.: Koncert bolgarskega vijolinkega virtuoza Saše Popova, izv. (Dramske cene.)

Opera.

Začetek ob pol 20. uri.

četrtek, 4. febr.: »Zvedave žene«, red A,

petek, 5. febr.: zaprto.

Uprava Narodnega gledališča prosi gledališke abonente, naj se pri posetu svojih predstav biljeterjem vedno izkažejo z legitimacijo, oz. tozadevno gledališko abonentsko izkaznico. Obenem prosi gledališka uprava, naj upoštevajo zasebniki sklep ministrstva prosvete, da Narodno gledališče od 17. avgusta 1925 dalje iz svoje garderobe ne sme izposojati nobenih predmetov. Z ozirom na ta sklep gledališka uprava takih prošenj ne more upoštevati.

Na ljubljanskem Narodnem gledališču sta kot stalna člana angažirana dramatična pevka Marija Zaludova in operni tenorist Zdenko Knittl.

Koncert vijolinkega virtuoza Saša Popova iz Sofije. Jutri v petek, dne 5. t. m. se vrši v dramskem gledališču koncert vijolinkega virtuoza Saše Popova. To je prvi nastop velikega bolgarskega umetnika na ljubljanskem koncertnem odru. Za ta svoj nastop si je izbral umetnik izključno le slovenski program. S celotnim vijolinjskim koncertom sta zastopana na tem programu slavna ruska skladatelja Čajkovski in Glazunov. Poleg njih igra Popov še arabsko pesem Rimski Korzakova »Seljank«, Poljaka Veljavskega in rusko uspravsko skladatelja Grandaja. Na tem koncertu bo zastopana tudi bolgarska glasba in sicer z rapsodijo »Vardar«, delo bolgarskega komponista Panče Vladigerova. Že po sestavi sporeda bo ta koncert izredno zanimiv. Predprodaja vstopnic za ta koncert pri dnevni blagajni v operi, koncert sam se vrši v dram. Začetek ob 20. zvečer.

Koncert pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Celju. Na svečnico je pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« gostovalo v Celju. Koncert je bil dobro obiskan, izvajanje vseh točk, zlasti mešanega zbora je bilo precizno in vsega priznanja vredno. Vidi se, da ima pevovodja Prelovec zbor popolnoma v oblasti in da ga je privedel do prave umetniške višine. Na sporedu je bilo največ Adamičevih skladb, ki so zelo ugajale. Bil pa je ta koncert vsekakor eden najlepših in najbolj uspešnih, kar jih je doživelo Celje.

Francoska čelistinja Allvin priredi v ponedeljek, dne 8. februarja, ob 20. uri v dvorani Filharmonične družbe koncert; njena izvajanja so doživela po Franciji in ostali Evropi velike uspehe. Vstopnice za koncert se od srede dalje prodajajo v Matični knjižarni.

Slovensko učiteljstvo.

Učiteljstvo ima že v svojem poklicu, v vzgajanju naše mladine, sveto nalogo, ustvariti v človeku neko ogrodje, na katero naj pozneje zidajo že odrasli otroci svoje naziranje in svoj poklic.

Učiteljstvo ima v rokah ono silo, ki je odločujoča za cele generacije in zato je treba, da se učiteljski poklic jemlje resno v poštev pri presojanju narodne kulture in stopnje civilizacije.

Učitelj, ki navadno živi na deželi in ki je med kmetjskim proletarijatom edini inteligent, more uspešno in trajno vplivati na politični razvoj tega proletarijata in mu nuditi opore v mnogih spornostih. Mislimo, da ne tiči kulturna naloga učitelja le v tem, da v šolski sobi ubija učencem abel, ampak da mu je treba spoznavati tudi ostale potrebe dece in očetov dece. Če same so mrtve, treba je tudi življenja, ki ga mora vdahniti učitelj. Če ga pa sam ne pozna, če je učitelj zagalil v napačno mišljenje, češ, da je sramotno vriniti se med maso, potem ne more vzgajati, kot zahteva vzgoja preproste, pa zato tembolj dovtetne duše.

Življenje na deželi je tako pisano in tako prepojeno z raznimi motnimi obrisi, da je treba paznega očesa, da vse to zajame in vporabi za študij psihe. Ne motimo se, če trdimo, da je ravno učitelj tisti, ki bi moral pronikniti v to življenje in uspehi bi bili tudi pri šolskem pouku drugačni.

Toda tudi pri učiteljstvu je ogabna politika zašla v tako odvratno smer, da ono v svoji politični strasti pozablja na svoj poklic in nima več onega socialnega vpogleda, kot bi ga moralo imeti. Socialno življenje, ki poplavlja v veliki meri naš podeželski proletarijat, gre mimo učiteljstva, gre preko njega in ni čudno, da potem učiteljstvo skuša pokret uničevati, seveda na izrecno zahtevo svojih političnih voditeljev te ali one vladne stranke.

Učiteljstvo, ki je samo v večni borbi za obstanek in ki životari pravo proletarsko življenje, ubija samo v sebi čut socializma in je orodje strank, ki načeloma podjarmljajo inteligenčni proletarijat. Vemo, da so temu v mnogem krive razmere, vemo, da je današnja politika raznih prosvetnih ministrov zakrivila dobo omahovanja, in da se učiteljstvo zgolj radi kruha največkrat prodaja, toda čas bi že bil, da se osamosvoji in stopi v vrste sotrpinov in še ono pomaga ugonobiti našega in svojega sovražnika v obliki raznih meščanskih strank. Nekaj se že jasni in mogoče ne bo dolgo, ko bo tudi učiteljstvo v resnici stopilo med narod in z narodom izpregovorilo končno osvobodilno besedo — socializma. Učiteljstvo na jugu je že zdavnaj spoznalo svojo rešitev v socializmu in je po večini socialistično organizirano.

Križem sveta.

Vsled stavke delavcev v Varšavi, je mesto brez telefona in brez tramvaja. Delavci so stopili v stavko, ker se jim ne povišajo plače.

Zločinski zdravnik. Policija v Filadelfiji je aretirala uglednega in bogatega zdravnika dr. Marchalla, čigar klijentelo so tvorili samo višji krogi. Pred meseci je izginila iz Filadelfije mlada dama Mary Mitrich. Vsaka sled za njo je bila izbrisana. Pred kratkim sta dva monterja popravljala električno napeljavno v stanovanju dr. Marchalla. Slučajno se je odprla pri premikanju omara, v kateri so bili skriti razrezani deli človeškega telesa. Obvestila sta o tem takoj policijo, ki je ugotovila, da je to truplo pogrešane May Ditrich. Zdravnik se je izgovarjal, da se je pokojnica v trenutku, ko se je on odstranil iz ordinacijske sobe zastrupila. Kot vzrok navaja, da je obstojalo med njim in pokojnico ljubezensko razmerje in ker ji je on ob tej priliki razodel, da poroči v kratkem drugo je vsled nesrečne ljubezni izvršila samomor. Prijavil pa ni policiji tega, ker se je bal, da pade sam nanj. Vsi dokazi pa govore zato, da jo je umoril vsled tega, da bi mu ne prepričala bogate ženitve.

Radikalna kura. Nekega delavca blizu Münchna je mučil hud zobobol; ker ni bilo nobenega zdravnika pri rokah, da bi mu ga izdrl, je segel po samokresu in si pognal kroglo naravnost v zob. Seveda je nenadoma prenehal zobobol, a v nevarnosti je, da preneha tudi njegovo življenje.

Demonstracije proti ekskaizerju Viljemu. Na rojstni dan ekskaizerja Viljema so priredili berlinski delavci ogromne demonstracije proti vladodržcem dinastije Hohenzollerecev. Demonstracij se je udeležilo več stotisoč delavcev. Na čelu sprevoda je bil voz na katerem so sedeli delavci v generalskih uniformah in maskah članov rodbine Hohenzollerecev. Na eni strani so sedele njih medrese. Na drugi so pa bile postavljene vreče z denarjem. V sprevodu so nosili tudi več vislic z obešenimi figuraami, ki so predstavljale Hohenzollerece. Demonstracije so se vršile v prvi vrsti proti apanaži živčim članom bivše dinastije, katero vprašanje postaja baš sedaj aktualno in se ga namerava rešiti potom plebiscita.

Pri telmi za nagrado najboljšega filmskega manuskripta je dobila prvo nagrado desetletna Edna Marie Sedgwick. Dobila je 200 dolarjev. Njeno delo se bo izvajalo v filmu v New Yorku.

Dnevne novice.

»Delavska akademija.« Danes ob 7. zvečer predavanje v Mestnem domu. Vsi na predavanje!

Volitve v Delavsko zbornico.

Opozarjamo vse naše zaupnike in funkcionarje Ljubljane in okolice, da oddajo volilne kuverte v Delavsko zbornico do 4. februarja t. l. v tajništvu Strokovne komisije v Selenburgovi ulici št. 2, II. nadstropje. — Krajevni volilni odbor ZDSZJ.

Nesposobnost. — Še nekaj dni, in volitve v Delavsko zbornico bodo pri kraju. »Slovenec«, ne bodi len, je že v petek pogumno priznal, da so bili klerikali pri teh volitvah pošteno tepeni. »Slovenec« že ve, da je pametnejše priznati sam in prej svoj poraz, kakor čakati, da to povedo drugi. Pri tem se lahko še pove, da so rezultati taki, ker so socialisti terorizirali in sleparili, nikakor pa ne zato, ker so prešli zlati časi klerikalne plime. »Jutro« pa je bolj nerodno. Nerga in rentarji dalje, preganja volilni red in socialistično »nesposobnost« (ta je nova!) in zahteva, da bodi volilni rezultat takšen, kakršnega hoče »Jutro« in kakršnega so hoteli naši plebejski volilci. »Jutro« jezo bi navsezadnje še razumeli, saj mu je bila najbrže podtaknjena od njegovih najnovejših zaveznikov, narodnih socialistov, ki niso v zadnjem času nič bolj brihni, vzlic uspelemu pomlajevanju njihovih žepnih žlez, o katerem smo itak že pisali v našem listu. Ne moremo pa razumeti »Jutrove« politične nelogičnosti takega počenja. Očitno je, da prihaja tudi ta demokratski krik in vik prav le klerikalcem. Rezultat volitev v Delavsko zbornico je za klerikalec zlasti v tem trenutku prava, pravcata nesreča. Klerikali so hoteli za vsako ceno zmagati, zmagati tudi zato, da kapitalizirajo ta volilni uspeh politično, da pokažejo, da imajo še vedno marod za seboj. Naš proletarijat je po zaslugi »nesposobnih« socialkomunistov temeljito prekrizal vse te klerikalne račune in naklepe, klerikali pa, da prikrijejo ta svoj skrajno neprijetni poraz, so začeli vpiti o sleparijah in terorju, dasi v to sami ne verjamejo — naše motovilsto »Jutro« pa, ki toliko piše in piše, da klerikali niso ves slovenski narod, jim masede ter jim v svoji kapitalistično podjetniško in narodno socialistični naduhi pomaga pri tem kričanju, ustrezajoč s tem najboljši klerikalnim špekulacijam. Kako taksirati tako demokratsko politično slepoto? Pa ti ravno ti politični veleumni pišejo o »nesposobnosti« drugih!

Razkol v sokolskih vrstah. Po vzgledu hrvaškega separatističnega »Sokola« snuje tudi organizacija srbske omladine »Srnao« srbskega separatističnega »Sokola«. To akcijo močno podpira sam minister prosvete g. Radič, ker hoče na ta način zabiti klin v organizacijo jugoslovanskega »Sokola« in tako oslabiliti njegove vrste. Razume se, da je ta akcija zelo vznemirila duhove naših nacjonalistov, ki ne vedo, kam naj sedaj pr. bijejo firmo svojega jedinstva. »Orjuna« se punta, »Sokol« se krha. Edino pogumni Pribičević stoji neomajeno v potapljačiji se barki jugoslovanskega nacjonalizma. Vprašanje je, kakšno stališče bo zavzel slovenski »Sokol«? Bog zna, če se ne bo tudi on pregrupiral v »kranjskega« in »štajerskega«. O, žalostnim časom jadraš nasproti, ubogo jedinstvo.

Ljubljanski trg se je oživel, odkar je ponehal mraz in je Ljubljana dobila svoje tipično lice, blatne ceste, kalno Ljubljani in megleno zaspane dneve. Salatarice so z vremenom jako zadovoljne, kolne ga marsikdo drugi, ki si je ob spremembi vremena nakopal influence in nahod. Strahovito blato je poplavelo tudi trg. Cene so v nekaterih stvarih nekoliko padle, vsaj slanino je mogoče dobiti že po 20 dinarjev kilogram. Seveda mesarji tarnajo in tarnajo, kot bi res živeli samo od izgube.

Prostitucija v Ljubljani kljub različnim prepovedim še vedno bujno evete in se ohranja čudežno v raznih beznicah in zakotnih stanovanjih. Pri tem

imajo dobiček seveda razni posredovalci, škodo pa odjemalci, ki si največkrat nakopljejo spolno bolezen. Smatramo, da je tudi ta pojav plod nezdravih socialnih razmer, ki ima svoje globoke korenine v brezposelnosti. Pred dnevi je policija zasledila več takih čednih družb in lokalov, kjer se je prosta ljubezen nemoteno razvijala.

Pojasnilo. — Z ozirom na notico v našem listu o »korektnosti in zakonitosti črnih petelinov« smo dobili več pojasnil. Izrecno pa zahteva sodrug Zeme Fran, da izjavimo v našem listu, da trditev o pretepanju pomočnikov, kakor v oni notici omenjeno, ni resnična. Sodrug Zeme ni o tem nikjer in nikoli govoril. —

Nekemu zobozdravniku v C. so zaprli delavnico in mu sploh prepovedali ordinirati. Vsled zadrževanja, ki jo je zakrivil zobozdravnik, je umrla njegova pacientka, ki ji je vdeval novo zobovje, in se bo moral težko zagovarjati. Baje je imel že večkrat sitnosti radi nepravdnosti.

V Hercegovini je umrl Peter Maričič, ki je dosegel starost nad sto let.

Brezposelnost tudi v Nemčiji dan za dnem narašča. Samo v Berlinu je 223.000 brezposelnih. Vsakotedenski prirastek pa znaša 12.000.

Ne verujete?

da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) vs. VIII

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih! Kupite eden par, pa boste verovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

K muzam je neznan poet zdihoval že dolgo let, Dvignil ga v Olimpa sraj Stoprav zdaj je »Buddha« čaj! 75

Pobeglega romunskega vojaka je obdržal pri sebi varaždinski glavlar. Ko so ga orožniki hoteli izgnati, se je sam potegnil zanj in ga namestil za svojega slugo. Za hvaležnost ga je pa romunski vojak pokral in mu odnesel za 25.000 Din vrednosti.

Belgrajska policija je aretirala 35 prostitutk, večinoma doma iz Slovenije, ki so se s tem »kruhom« preživljale po raznih belgrajskih beznicah in zakotjih.

Dobro založenega fanta je te dni aretirala policija v Florijanski ulici. Nedavno je prišel iz zapora, koder je obžaloval številne tatvine. Svoj poklic je pa moral takoj uveljaviti in se precej dobro založil. Dobili so pri njem precej denarja, v čevljah celo avstrijske krone.

Iz reklamne omare na steni menjalnice Miklič v Kolodvorski ulici je nekdo pobral za približno 1000 Din tuje denarja. Lastnik menjalnice je omario prepoznal odstranil in to neopredvidnost je tat pravočasno opazil.

Cerkevni tatovi se zopet pogosto oglašajo. Obiščejo zdaj to, zdaj ono cerkev. Nedavno je nekdo vlomil v puščico sv. Antona v franciškanski cerkvi, pred dnevi pa v puščico v cerkvi sv. Jožefa. V zadnji je moralo biti približno 300 Din.

Samomor. Trgovec Kavčič Franc iz Skednja pri Trstu si je iz neznanega vzroka vzel življenje, legel je na tračnico in lokomotiva mu je odrezala glavo. Domnevajo, da so ga pognale v smrt slabe gnotne razmere.

Neznaneec se je pridružil Jakobu Toplaku iz Dornove pri Ptuj, ko je vozil s konjem proti domu. V gozdu ga je nenadoma napadel z nožem, ga težko ranil ter nezavestnemu vzel čez 300 Din denarja.

Pretep na sredi ceste. Dva, sicer drugače dobra prijatelja sta se sredi ceste v Mariboru sprla in stepla. Pomirila sta se šele na policiji.

Tri pasante je ugriznil v Selenburgovi ulici velik pes, last g. Konrada Ermana. Dva je ranil v nogo, enemu pa raztrgal hlače. Psa so kmalu nato izsledili in je bil odveden na opazovanje.

Priveditve.

Podružnica »Svobode« v Sp. Šiški priredi v Zadržnem domu dne 6. febr. t. l. predavanje s temo: »Izobrazba delavstva«. Predava sodrug dr. Tuma. Začetek ob 19. uri. Dne 13. febr. se pa vrši občni zbor podružnice. Vabljeni vsi člani.

Šport.

Sodrugom-športnikom! Odslej bomo vodili v našem dnevniku po možnosti stalno dnevno športno rubriko. Priobčevali bomo vesti o važnejših športnih dogodkih tako domačih kot mednarodnih, posebno pa o športnem pokretu med delavstvom. Ker nam primanjkuje prostora, bomo morali tudi mi v svojih poročilih omeniti le važnejše stvari. Športne društvene vesti naj naše organizacije oddajajo v upravi med 16.—18. uro.

Delavska reprezentanca Moskva - Berlin 7:0. Kakor smo že na kratko poročali, je nastopila v Berlinu delavska reprezentanca Moskve proti berlinski reprezentanci, katero je porazila v nepričakovano visokem razmerju.

Rusi so predvedli lepo in fair igro, polno tehničnega znanja, kakor dokazuje že sam rezultat. Omembe vredna je tudi disciplina, ki je vladala med moštvom. Prijetno je vplivalo na prisotno mnogobrojno publiko tudi to, da je reprezentanca na povelje kapetana po doigrani tekmi izvajala nekake proste vaje, kar naj nadomeštuje masažo.

Pričakujemo, da se bo tudi med nami kmalu porodila misel sličnih nastopov, kar bi nedvomno tudi služilo ojačenju skupne solidarnosti in večjemu razmahu športnega pokreta samega.

Domače prireditve. V Belgradu je ostala prva tekma med državnim prvkom SK Jugoslavija in BSK (Beogradski sportni klub) neodločna v razmerju 2:2. Kakor se vidi, bo borba med navednima kluboma za prvenstvo belgrajskega podsaveza jako ostra. Oba kluba razpolagata z izbornimi močmi, Jugoslavija bolj v napadalni, a BSK v krilski vrsti.

V Ljubljani je LNP tekme za zimski pokal preložil na poznejši termin, ko bodo igrišči prosti snega. Mislimo pa, da bi se dalo to še drugače in prej doseči, ne pa se ravnati po geslu: Bog ga je dal, bog naj ga vzame.

O zimsko-športnih prireditvah bomo poročali prihodnje.

Celje.

»Pa ne vsil« Demonstrativni incident na Pribičevičevem shodu v Celju, ki ga je povzročil celjski podžupan g. Gobeč, narodni socialista, je bil celjskemu občinstvu povod živahni razpravi. Ko je celjski odvetnik dr. Kalan kot predsednik demokratov pri otvoritvi zborovanja govoril, kakor da je v imenu celotnega celjskega občinstva pooblaščen prepovedati slavo g. Pribičeviču, se je zasljal med improviziranim aplavzom in živijo kliči, močan in opravičen medklic: »Pa ne vsil« Na to so pa patentirani nacionalisti dotičnika izrinili iz dvorane. Velika večina Celjanov je medklic odobrvala. Centralno vodstvo narodnih socialistov v Ljubljani pa bo najbrže Gobeča izključilo.

V znamenju časa. Celjski oficirski zbor je priredil v soboto proslavo svetice Save, v prostorih Narodnega doma. Prejšnja leta se je ta prireditve prirejale v hotelu »Union«. Odkar pa je prišlo to poslopje v slovenske roke se prireditve v isti hiši ni več izplačala in to vsled bojkota celjskih Nemcev. Letos je pa oficirski zbor sklenil prirediti proslavo v Narodnem domu. Mi beležimo to vsled tega, ker se je ravno ob enem in istem času vršil v Celjskem domu (Deutsches Haus) Pribičevičev shod, na katerem so peli slavo gosp. Pribičeviču in Žerjavu, češ, da gre baš njima glavna zasluga, da je prišlo nemško poslopje v slovenske roke. Narodni dom se pa prvič posetili korporativno tukajšnji Nemci, ter se prav dobro zabavali v družbi jugoslovanskih oficirjev. Omeniti moramo še, da je bila proslava od slovenske strani slabo obiskana. Koncentracija buržazije gre počasi ter z veliko težavo svojo pot naprej.

Volitve v Delavsko zbornico. Bivši celjski podžupan in vodja narodnih socialistov g. Drago Zabkar, je menda avanziral do tajnika sam. demokratske stranke. Celjski narodni socialisti so odpovedali pokorščino centralnemu vodstvu v Ljubljani in sklenili, zapustiti Juvane in Zabkarje. Vendar to ni motilo hitrega Zabkarja. Videli smo, kako se je zavzemal za demokratsko kandidatno listo ter tekkel iz enega komtoarja v drugega in animiral razne podjetnike, da mu preskrbijo glasovnice. Saj je to tudi čisto razumljivo; med delavce si kapitalistična gospoda sama ne upa. Zato ji prav pride pomoč od katerekoli strani in od katerekoli ljudi, samo da vlove keke gla-

sovnice, ki bi jih sicer kapitalisti sami ne dobili. S tem je pa tudi že povedano, komu taki ljudje služijo.

Celjsko gledališče. Dramatično društvo v Celju ima celjsko gledališče v zakup ter dobiva precej veliko subvencijo od celjske občine. To društvo pa ima tudi neke vrste monopolne pravice v gledališču, ker se šteje, ne vemo zakaj, k najbolj kvalificiranim dramatičnim društvom. To društvo je faktično bilo lansko leto precej agilno in je nudilo občinstvu dokaj lepih predstav. Naenkrat pa je zaspalo. Nič se ne sliši več o njegovem delovanju, nobene predstave ne priredi, prišla ga je pristna slovenska bolezen nedelavnosti in nevtrajnosti. Če ne marate več delovati, pa prepustite gledališče drugim dramatičnim društvom, ki bodo celjsko gledališče spet oživili. Ali pa naj mestni magistrat preskrbi, da pridejo sem vsak mesec po dvakrat pokliceni igralci iz Ljubljane ali Maribora. Občinstvo ima pravico to zahtevati, posebno ker vzdržuje s svojimi davki gledališko poslopje, razsvetljava, naprave in sploh gledališče. Dramatično društvo, vzdrami se!

Šoštanj.

»Slovenec« je v št. 4 zaključil volitve v Del. zbornico s poslednjo impertinenco. Dopisnik trdi, da so v tovarni usnja socialisti terorizirali volilce in volilke. Dalje trdi, da so se pobirali od strani zaupnikov podpisi, češ, da gre za zmanjšanje prispevkov v bol. blagajno. Prvo in drugo je debela laž. Kako dopisnik spoštuje svobodo, o kateri piše v svojem dopisu, dokazuje dejstvo, ko hoče z dopisom kompromitirati nekatere paznike pri upravi tovarne. »Slovenec« dopisnik je najbrže spal tedaj, ko je delavstvo prirejalo shode za volitve v Del. zbornico. Na teh shodih je lahko vsak prosto govoril, torej tudi »Slovenec« dopisnik. Tam bi bil lahko poročal in protestiral proti terorju. Toda oglasil se ni, ker govoriti resnice pred delavstvom je teže kot mazati nedolžni papir. Da, klerikalni demagogi med našim delavstvom in tudi med kmeti nimajo več vpliva. Saj niso storili za nas nič. Ročni davek in intrigiranje pri vladi proti volitvam v Del. zbornico, to je vaša delavska politika v Narodni skupščini in izven nje. Delavstvo vstaja in vas je strah. Od tod tak krik in vik proti vsemu, kar ne trobi v vaš rog. Mi delavec nikogar ne teroriziramo, imamo pa pravico, da povemo delavstvu, kje

je njegova rešitev. To smo storili tudi to pot in delavstvo v tovarni in ostalih delavnicah in obrtih je reklo: Delavska zbornica je in mora ostati delavska. In je to tudi z glasovanjem dokazalo. Mi delavci imamo močne strokovne, kulturne, politične in gospodarske organizacije ter svoje lastne delavske domove. Smo morda ustvarili vse to zato, da bi o priliki volitev oddajali vam svoje glasove? Ne, ne, Jaka »Slovenec«, med delavstvom ne boš več kaše pihal. Šoštanj je delavski in tak tudi ostane.

Ruše.

V času ko grmi z rompom in pompom po naši Sloveniji kraljevi republikanec in za njim še minister na razpoloženju, bivši Pašičev sekundant, mi tukaj v takozvanem malem Belgradu se pridno s skromnimi sestanki, brez šumne agitacije organiziramo v naše združene delavske strokovne organizacije, zlasti pa v našo delav. kulturno organizacijo »Svoboda«, ki združuje pod vodstvom našega neumornega sodr. Onksteinerja že precejšnje število mladih borcev za svobodo ter žanje uspehe in občudovanje povsod, kjer nastopi. V nedeljo, 31. jan. smo se v polnem številu zbrali na sestanek pri g. Brejasu, da se porazgovorimo o volitvah v Delavsko zbornico pri katerih smo s 445 od 491 glasov glasovali za ZDSZJ. Poročal je s. Sedej. Glasno in razločno nam je orisal pomen naših organizacij ter bodoče naloge Delavske zbornice. Zel je za svoje besede splošno odobravanje. Pozdravila sta ga nato prav prisrčno ss. M. in S. kot bivša njegova soarestanta. Prav gotovo je, da hoče ruški proletarijat skupno z ostalim proletarijatom Jugoslavije boriti se za zmago pravice nad krivico, za boljše in sigurnejše življenje. Saj je to tudi nujno potrebno. Saj nas že zopet tlači huda kriza. Delamo samo po 6 ur na dan, zraven tega nas pa preganjajo rubeži za razne davke, kakor da bi bili kaki falzifikatorji in slični bogataši. Sedaj menda rajtajo naprtiti nam tak supermoderni davek, po katerem bomo morali po 2% od gladovnih plač še povrh plačati vsi, ki stanujemo v tej občini. Bodo pač tudi to posledice naše dosedanje razcepljenosti. Pa tega mora biti konec in sicer za vedno, Ruše so in bodo ostale rdeče in enotne.

Širite »Del. Politiko«!

Pridobivajte novih naročnikov!

(Stiftenschläger)

z dolgoletno prakso, ki se dobro spoznajo v izdelovanju vseh vrst žebeljev, se iščejo za takojšen nastop. Izčrpne ponudbe pod »Stiftenschläger« z zahtevkom plače je poslati na Alo-ma Company, Ljubljana Cankarjevo nabrež. 1.

Za Jesenice in Javornik

iščemo raznašalca za »Delavsko Politiko«. Ponudbe na upravo lista. 69

Za Hrastnik in okolico

iščemo raznašalca za Delavsko Politiko. — Oglasi naj se v Konzumnem društvu rudarjev v Hrastniku. 70

BERITE!

Lovro Kuhar: Povesti.

Abditus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.

Zadružni koledar za leto 1926.

„Pod lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se: Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova 5

PRODUKCIJA!

Kupujte le

„Produkcija“ kremo
 „Produkcija“ mast
 „Produkcija“ plavilo
 „Produkcija“ čistilo (Produktol)

Lastni izdelki „Produkcije“
 osrednje nakupovalne, proizvajalne in prodajalne zadruge v Ljubljani

Predno se zavaruješ
 za življenje ali predno zavaruješ svojo hišo, pohištvo, svoje polje, svojo delavnico
vprašaj za svet
„Splošno zavarovalno zadrugo“ v Ljubljani
 ALEKSANDROVA CESTA STEV. 5 levo F. Z. Z. O. Z. ALEKSANDROVA CESTA STEV. 5 levo